

Liefde in die tyd van die internet.

Fransi Phillips.

Kaapstad: Queillerie, 2018. 216 pp.

ISBN 9780795801686.

DOI 10.17159/2309-9070/tvl.v.56i1.6301

“Wat doen ek nou?” vra die hoofkarakter Hanna in die laaste kwart van Fransi Phillips se nuwe roman. *“Jy ondergaan daardie ding wat optimistiese resesente karakterontwikkeling noem, antwoord Phillips”* (171). Dit is inderdaad wat gebeur, en die optimistiese resesent wonder wat sy self nog oor die roman kan sê, want Phillips ontnem die resesent van heelwat van haar argumentatiewe ammunisie deur haar inmenging in die teks. Fransi Phillips is op verskillende maniere aanwesig in haar roman—as outeur van die teks maar ook as ’n karakter wat interaksie het met die ander karakters, hulle aanmoedig en in die steek laat. Sy jok oor haar karakters, kla byvoorbeeld dat sy “nog nooit sulke kak hoofkarakters in ’n boek gehad (het) nie” (195), maar spot ook met haarself. Sy noem haarself “die middelmatige skrywer Fransi Phillips wie se bek so groot is op Facebook (21)” en terselfdertyd verwoord die karakter van Wolf⁷⁹ haar politieke oortuigings.

Liefde in die tyd van die internet speel met die formule van romantiese fiksie en word in die ondertitel ’n stadsprokie genoem, maar dit kan net so goed ook as ’n komplekse postmodernistiese

roman bekend staan. Daar is heelwat intertekstuele verwysings in en om die boek. Die titel laat ons natuurlik aan die roman van García Marquez dink en ook ander werke van Marquez word in die roman bespreek, saam met die klassieke Engelse outeurs. Daar is ook sekere parallele met die roman *Super sad true love story* van die Russies-Amerikaanse skrywer Gary Shteyngart (2010), wat net soos Phillips met die grense van genres en lesersverwagtinge kan speel.

Die hoofkarakter Hanna—weer 'n Mélisande-tipe—is lief vir alles Belle Époque en dink haar siel sou beter gevaar in daardie tydperk. Daar is ooreenkomste met van Phillips se ander karakters en ook dalk met die skrywer self. Op 'n gegewe moment wonder Hanna “vir 'n oomblik hoekom Phillips haar nog nie met die karakter Mélisande uit Maeterlinck se *Pelléas et Mélisande* vergelyk het nie, iets wat sy tot vervelens toe met al haar vroulike karakters doen” (158). Opnuut 'n opmerking wat die optimistiese resensent sou gemaak het maar nou nie meer kan nie. Hanna het lang rooi hare, dra Doc Martensskoene en ouderwetse klere wat sy met antieke juwele kombineer. Aan die begin van die roman vind ons Hanna in 'n amper-slawe-verhouding met 'n prokureur wat haar oordag as persoonlike assistent betaal en snags misbruik vir sy gewelddadige seksfantasieë. “Die shrink probeer tevergeefs om vir Hanna te oortuig dat sy nie 'n hoer is nie,” (7) lui die eerste sin van die roman. Die hulpeloosheid van Hanna laat die leser nogal dink aan Anastasia Steele, en die

mans wat sy kies (of wat Phillips vir haar kies) is nie ver van die manipulerende Mr. Grey af nie.

Maar toe besluit Hanna om uit hierdie situasie te ontsnap en Engels as 'n vreemde taal te gaan aanbied in Rusland. Sy slaag daarin om die prokureur vir die kursus te laat betaal en gebruik sy verloofring om 'n vliegkaartjie te koop. Dis egter nie lank nie voor Hanna weer in 'n onewewigtige verhouding betrokke raak met 'n dominante man. Wolf79, vir wie sy lesse in General English en Business English deur Skype aanbied, is 'n skeepsmagnaat van Sochi wat sprekend soos Rudolf Nureyev lyk en geoefende Margaret Thatcher-Engels praat (72). Hy is gewoon daaraan om besluite te neem vir almal en probleme met sy vuiste op te los. Dit duur nie lank nie voor hulle in 'n verhouding is en Wolf79 soos 'n egte Russiese macho man besluite neem vir en oor Hanna: “nou moet jy op die leerbank gaan lê, want ek wou altyd 'n vrou steek wat niks anders as so 'n slawe-armband aanhet nie, en jy is daardie vrou” (150).

Liefde in die tyd van die internet is 'n humoristiese boek vol absurditeite. Een van die bronne van hilariteit is die oorfloed Russiese stereotipes. Daar is oral ikone, matryoshkas, samowars, pelsmusse, woude, wilde honde, Fabergé-eiers, kerkklokke, en babushkas wat goed in die metrostasies verkoop. Wanneer Hanna verkoue kry, gee die dokter Anatoly Panteleev vir haar “vier botteltjies vodka met bitter kruie wat sy moet gorrel maar nie moet insluk nie voordat sy weet hoe om vodka te drink

nie" (113). Phillips maak gebruik van bestaande feite, plekke en mense en skep 'n heeltemal nuwe wêreld waar realiteit, surreality en fiksie saamsmelt. Hanna self sê sy voel "onwerklik, soos in 'n fliek of 'n storie" (151).

Dit alles word geskryf in 'n eienaardige kombinasie van gesproke Afrikaans (met heelwat vloekwoorde) en 'n ryk woordeskat. Phillips maak gebruik van onmoontlike vergelykings en vreemde uitdrukkings wat nog verder die surrealistiese beelde wat sy vir haar lesers skep, benadruk. Sy beskryf die omgewing in Moskou byvoorbeeld as "'n soort polsende ritme wat effens vinniger is as die maatslag van Barok-musiek, gebaseer op die klop van perdehoewe wat 'n koets trek" (144–5).

Die roman is slim, snaaks en lees maklik, maar partykeer kry 'n mens die gevoel dat dit net te veel is, en dat die filosofie in die weg kom van die storie.

Martina Vitackova
m.vitackova@gmail.com
Universiteit van Pretoria
Pretoria